

Biologijos, gamtos ir žmogaus mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo formos ir kriterijai

VERTINIMAS	VERTINIMO VEIKLA
1. Formuojamasis – tai nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuriuo siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, pastiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokytiis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.	Pažymys nerašomas Mokiniai vertinami žodiniu paskatinimu už aktyvumą pamokoje, užduočių atlikimą ir kt. Numatomos perspektyvos Atkreipiamas dėmesys į klaidas Mokinių įsivertinimas (savęs ir draugų) Refleksija Vertinimas skaitmeninėje erdvėje (mokymosi pažangos aprašymas, komentarai)
2. Diagnostinis – tai vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso, programos dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymo(si) galimybes, suteikti pagalbą, įveikiant sunkumus.	Pažymiu vertinama: kontrolinis darbas – ne mažiau kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu (ar elektroniniu būdu) atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas mokinio pasiekimams ir pažangai patikrinti baigus dalyko programos dalį; apklausa raštu – greita 10-20 minučių apklausa ne daugiau kaip iš 2 pamokų medžiagos. Užduotys konkrečios, trumpos, aiškios; apklausa žodžiu – tai monologinis ar dialoginis kalbėjimas, skirtas patikrinti žinias ir gebėjimą taisyklingai, argumentuotai reikšti mintis gimtąja ar užsienio kalba; savarankiškas darbas – tai darbas, kurio trukmė neribojama, mokiniai atlieka užduotis iš jau išmoktų ar naujai išdėstytų temų, galėdami naudotis vadovėliais ir kita informacine medžiaga. Jo tikslas – sužinoti,

	kaip mokinys suprato temos dalį, kaip geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis; referatas – raštu išdėstytas arba viešai perskaitytas pranešimas, kuriame trumpai išdėstomas mokslinio darbo turinys. Referatas turi aiškų tikslą: praplėsti mokinio žinias jau esančiomis žiniomis arba kaip priemonė greitai suteikti daug plačių žinių. Mokiniai gali rašyti 1 referatą per pusmetį; laboratorinis (praktikos) darbas – tiriamasis darbas, trunkantis ne mažiau kaip 35 min., jo metu užrašomi teoriškai ar praktiškai atliktų tyrimų arba bandymų rezultatai; kūrybinis praktinis darbas – tai darbas, atliekamas informacinių technologijų, muzikos, dailės ir technologijų pamokose, kurio trukmė nurodoma mokytojo; projektinis darbas – tai 1 pamokos arba ilgalaikis darbas, kurio galutinis vertinimas susideda iš kelių dalių: atsakymai į temą ir medžiagos pateikimas, darbo pristatymas ir estetiškumas, atsakymai į papildomus klausimus; testas – tai darbas raštu, užduočių, ženklų, simbolių rinkinys mokinių žinioms patikrinti. Testas gali būti parengtas iš 1 temos, skyriaus ar visos mokymosi medžiagos; įskaita – patikrinamasis mokinių klausinėjimas raštu ar žodžiu, mokinio fizinio ugdymo pasiekimų vertinimas.
3. Kaupiamasis – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas, sudėtinis įvairių mokinio veiklų, pasiekimų, pastangų suminis balas, kurio kriterijus pritaiko mokyklos mokytojai, vertinantys mokinių pasiekimus pažymiu.	Pažymiu vertinama už nedidelės apimties užduotis, kai sumuojami taškai. Kaupiamojo įvertinimo balas susideda iš surinktų plusų. Mokiniui surinkus nuo 5 iki 10 plusų, jie susumuojami ir parašomas pažymys. Taškai skiriami už: - aktyvų mokinio darbą pamokoje; - namų darbų atlikimą; - nedidelės apimties praktinį darbą; - nedidelis apimties individualų darbą; - užduočių atlikimą skaitmeninėje erdvėje (epratybos ir kt.) - dalyvavimą projektinėje veikloje, konkursuose, akcijose, renginiuose ir kt. - komunikavimą gimtąja kalba, gamtamokslinį raštingumą, pilietiškumą, kultūrinę kompetenciją.
4. Apibendrinamasis vertinimas naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio	Pažymiu vertinama: didelės apimties atsiskaitomasis darbas, baigus programą, modulį, pusmetį; projektinis darbas.

pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.	
Kita pažymiu vertinama veikla	Vertinimas skaitmeninėje erdvėje (epratybos, mokyklos el. platformoje atliekami darbai); Dalyvavimas projektuose, olimpiadose, respublikiniuose konkursuose ir kt.

VERTINIMO LYGIAI:

5-6 klasės

Aukštesnysis (9-10 balų): Parodo bendrą supratimą apie gyvąją ir negyvąją gamtą. Skiria ir tinkamai vartoja gamtamokslines sąvokas. Analizuoja ir taiko, diskutuoja, įrodo, apibendrina ir nustato ryšius. Savarankiškai geba atlikti paprasčiausius bandymus ir stebėjimus. Mokytojui padedant ir savarankiškai kelia hipotezes, planuoja, daro išvadas. Geba suformuluoti atsakymą, tinkamai vartoja reikšmines sąvokas, sklandžiai išreiškia gamtamokslinį supratimą. Savarankiškai pasirenka tinkamus mokymosi šaltinius, mokymosi veiklą planuoja ir vertina.

Pagrindinis (6-8 balai): Turi pavienių žinių apie gyvąją ir negyvąją gamtą. Skiria ir kartais tinkamai vartoja gamtamokslines sąvokas. Sieja gamtos mokslų žinias į visumą, atrenka ir įvertina duomenis. Naudodamasis detaliu aprašymu ir turimomis priemonėmis atlieka paprasčiausius bandymus bei stebėjimus, geba atlikti paprasčiausias tyrimų procedūras. Mokytojui padedant kelia hipotezes, planuoja, daro išvadas. Geba aiškiai dėstyti mintis raštu. Tekste, piešiniuose, schemose randa ir jomis naudodamasis perduoda informaciją apie gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, procesus, dėsniumus. Mokytojo padedamas pasirenka tinkamus mokymosi šaltinius, bando planuoti ir vertinti mokymosi veiklą.

Patenkinamas (4-5 balai): Žinios apie gyvąją ir negyvąją gamtą labai paviršutiniškos. Gamtamokslines sąvokas vartoja netikslingai. Bando sieti gamtos mokslų žinias į visumą, vertinti pateiktą informaciją. Savarankiškai neatlieka paprasčiausių bandymų, tačiau geba tikslingai stebėti ir fragmentiškai juose dalyvauti. Schemose, piešiniuose, duotame tekste, padedamas mokytojo, randa konkrečius faktus. Retai naudoja kitus mokymosi šaltinius, išskyrus vadovėlį, mokosi neplaningai.

7-8 klasės

Aukštesnysis (9-10 balų): Parodo bendrą supratimą apie gyvąją ir negyvąją gamtą. Skiria, lygina, savarankiškai papildo ir tinkamai vartoja pagrindines gamtos mokslų sąvokas, suvokia procesus. Vertina: geba išvelgti gyvosios ir negyvosios gamtos visumą, tarpusavio sąsajas, bendrus dėsniumus. Analizuoja ir taiko, argumentuotai diskutuoja, įrodo, apibendrina ir nustato ryšius. Kelia hipotezes, savarankiškai planuoja ir atlieka gamtos tyrimus, išsako savo idėjas, daro išvadas, lygina, aiškina gautus rezultatus. Geba suformuluoti atsakymą, tinkamai vartoja reikšmines sąvokas, simbolius, sklandžiai išreiškia gamtamokslinį supratimą. Kūrybingai pritaiko matematinį aparatą nesudėtingiems reiškiniams ir situacijoms aiškinti. Kelia gamtos mokslų mokymosi tikslus, planuoja mokymosi veiklą, taiko įvairias mokymosi strategijas.

Pagrindinis (6-8 balai): Žinios apie gyvąją ir negyvąją gamtą yra fragmentiškos, tačiau geba formuluoti klausimus ir rasti duotų užduočių atsakymus. Skiria ir tinkamai vartoja pagrindines gamtos mokslų sąvokas. Sieja vieno ir kelių gamtos mokslų žinias į visumą, remiasi bendrais dėsningumais ir taiko juos, atrenka ir įvertina duomenis. Padedamas mokytojo ir savarankiškai kelia hipotezes, atlieka gamtos tyrimus, juos planuoja, daro išvadas, išaiškina gautus rezultatus. Geba aiškiai dėstyti mintis raštu. Tekste, grafikuose, schemose, piešiniuose, lygtyse randa ir jais remdamasis apibūdina, perduoda informaciją apie gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, procesus, dėsningumus. Savarankiškai pasirenka tinkamus mokymosi šaltinius, mokymosi veiklą planuoja ir vertina, gali paaiškinti, kaip reikia mokytis gamtos mokslų.

Patenkinamas (4-5 balai): Žinios apie gyvąją ir negyvąją gamtą yra fragmentiškos, tačiau geba rasti atsakymus į paprasčiausius klausimus. Skiria ir kartais tinkamai vartoja pagrindines gamtos mokslų sąvokas. Bando sieti vieno ir kelių gamtos mokslų žinias, ieškoti bendrų dėsningumų, vertinti pateiktą informaciją. Naudodamasis detaliu aprašymu ir turimomis priemonėmis atlieka paprasčiausius bandymus bei stebėjimus, geba atlikti paprasčiausias tyrimų procedūras, atkreipia dėmesį į gautus rezultatus. Schemose, piešiniuose, duotame tekste, padedamas mokytojo, randa ir atpažįsta konkrečius gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, procesus. Paaiškina, kaip reikia mokytis gamtos mokslų: kaip planuoti mokymosi veiklą, iš kokių šaltinių mokytis, kaip vertinti mokymosi rezultatus, ir kartais bando tai taikyti.